

శుక్రవారం వార్షిక మండల స్థాయి తెలుగుదేశం పార్టీ అధ్యక్షులు, ప్రధాన కార్యదర్శుల తరగతుల్లో తోకేష్

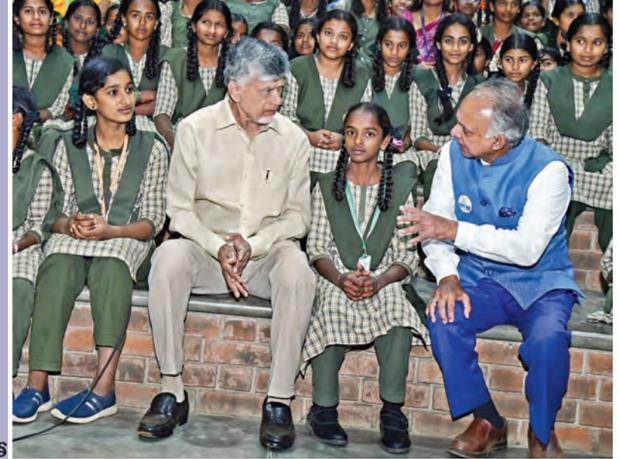
కూటమిని ఎవరూ విడదీయలేరు..

వైఎస్సార్ల దుష్టచారాన్ని తిప్పికొట్టండి
 పార్టీనేతల శిక్షణ తరగతిలో మంత్రి లోకేశ్

విజయవాడ, జనవరి 30 ప్రభాతవార్త: రాష్ట్రంలో కూటమిని చీల్చేందుకు కొన్ని శక్తులు ప్రయత్నిస్తున్నా విడదీయడం ఎవరీ తరం కాదని టీడీపీ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి, రాష్ట్ర మాజీ వనరుల శాఖా మంత్రి నారా లోకేశ్ ధీమా వ్యక్తం చేశారు. వైఎస్సార్లపై తప్పుడు ప్రచారాలను పాపవాలతో తిప్పికొట్టడంలో పాటు వాటిని ప్రజలకు తెలియజేయాలని జాగ్రత్త తెలుగుదేశం కార్యకర్తలదేనని స్పష్టం చేశారు. ఎన్ని ఇబ్బందులు, కష్టాలు ఎదురైనా ఓర్పుతో, ఐక్యంగా దుష్టచారాలను ఎదుర్కోవాలని సూచించారు. పార్టీ బలోపేతమే లక్ష్యంగా ప్రతి కార్యకర్త పని చేయాలని పిలుపు నిచ్చారు. టోన్, వార్డు, మండల స్థాయి తెలుగుదేశం పార్టీ అధ్యక్షులు, ప్రధాన కార్యదర్శుల >>2

గ్రేడ్ ఎనల్ లో ఎపి నం.1

కుప్పం, జనవరి 30 ప్రభాతవార్త: ప్రపంచదేశాలలో పోలికే భారతదేశం అభివృద్ధిలో ముందుకుపోతుంటే ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడు పేర్కొన్నారు. మూడు రోజుల కుప్పం పర్యటనలో భాగంగా శుక్రవారం సాయంత్రం స్థానిక అగస్త్య ఇంటర్నేషనల్ ఫౌండేషన్ ప్రాంగణంలో 15కోట్లతో ఏర్పాటుచేసిన విద్యా కేంద్రం ప్రారంభం, తెలంగాణ ఆకాడమీ, తెలంగాణ ఆకాడమీ సెంటర్, టీవీ ట్రైనింగ్ కేంద్రం ప్రమాణాలు అందించాలనే అర్జునతోనే విజన్ 2047, వికసిత భారత్ 2047 సినాపాతో ముందుకు వెళ్తున్నట్లు పేర్కొన్నారు. కొత్త అభివృద్ధిని భవిష్యత్తుకు ఉంచుకున్నారని, అందుకు అనుగుణంగానే ఎపికి అభివృద్ధిలో ఇంటిలిజెన్స్ (ఎఐ) క్యాంటం వ్యాపారీ తీసుకువచ్చినట్లు చెప్పారు. రాష్ట్రానికి అన్ని దిక్కులు వచ్చాలి వచ్చాలి. టాటా ఇన్స్టిట్యూట్ ఫర్ రీసెర్చ్, డిజైన్, స్పేస్ టెక్నాలజీలు తెచ్చామన్నారు. రాష్ట్రంలో ఈ ఏడాది నుంచే డ్రోన్ అంబులెన్స్ లను సైతం తీసుకువచ్చేస్తామని చెప్పారు. రాష్ట్రంలో రెస్టారంట్లలో ఎన్నో తీసుకురావడం జరిగిందన్నారు. అలాగే గ్రీన్ ఎనర్జీ తయారీలో దేశంలోనే ఎపి నెంబర్ వన్ రాష్ట్రంగా ఉండాలని, గ్రీన్ ఎనర్జీతో కరెంట్ ధరలు తగ్గుతున్నాయని ఇప్పటికే యూనిట్ కు 38 పైసలు తగ్గించామని మునుపే ముందు మరంత తగ్గే అవకాశం ఉందని స్పష్టం చేశారు. నెల్లూరు జిల్లాలోని శ్రీహరి కోట సమీపంలో బద్వేల ఎకరాల్లో కుప్పం పార్క్ ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుందన్నారు. విద్యార్థులు సృజనాత్మకత, >>2

శుక్రవారం కుప్పంలో విద్యాసంస్థలను ప్రారంభించిన అనంతరం విద్యార్థులతో ముప్పటిస్తున్న సీఎం చంద్రబాబు. చిత్రంలో అగస్త్యఫౌండేషన్ వ్యవస్థాపకుడు రామ్మోహన్ రాఘవన్

14నే బడ్జెట్

11 నుంచి అసెంబ్లీ సమావేశాలు ఆరంభం
 నోటిఫికేషన్ విడుదల

విజయవాడ, జనవరి 30 ప్రభాతవార్త: రాష్ట్ర బడ్జెట్ సమావేశాల నోటిఫికేషన్ ను ప్రభుత్వం విడుదల చేసింది. శాసనసభ బడ్జెట్ సమావేశాలు ఫిబ్రవరి 11 నుంచి ప్రారంభం కానున్నాయి. ఫిబ్రవరి 11న ఉభయ సభలను ఉద్దేశించి గవర్నర్ ప్రసంగించనున్నారు. 14వ తేదీన ప్రభుత్వం బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టే యోజనలో ప్రభుత్వం ఉంది. అలాగే టీడీపీ సమావేశాల్లో పని దినాలను శాసనసభ, మండలి ఖాతా చేయనుంది. 2026-27కు రాష్ట్ర బడ్జెట్ రూపకల్పనపై కనకరత్న మొదలైంది. అన్ని ప్రభుత్వ శాఖలు జనవరి నెలాఖరులోగా తమ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు సమర్పించాలని ఆర్థికశాఖ అదేశాలు జారీ చేసింది. ఇందుకు అనుసరించాల్సిన మార్గదర్శకాలను సూచించింది. దీంతోపాటు 2025-26 అంచనాల సవరణ ప్రతిపాదనలు కూడా ఇవ్వాలని, అదే సమయంలో ఏ ప్రభుత్వ హెడ్ కింద ఎంతమొత్తం ఆదా అయ్యిందో ముందే గుర్తించాలని

పేర్కొంది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఇప్పటిదాకా వివిధ ఖాతాల కింద ఎంత ఖర్చు చేశారు? మిగిలిన మూడు నెలల్లో ఎంత ఖర్చుచేసి అవశాశముందో స్పష్టమైన అంచనాలతో సవరణలు ప్రతిపాదించాలని ఆర్థికశాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి పీయూషకుమార్ ఇప్పటికే ఉత్తరువులిచ్చారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మోలిక సౌకర్యాల కల్పనకు ప్రాధాన్యమిస్తోంది. ఇళ్ల నిర్మాణం, రహదారులు, ఇతర రవాణా సౌకర్యాల అభివృద్ధి, రక్షిత నీటికల్పన, విద్య, వైద్యం తదితర అంశాల్లో ప్రమాణాల మెరుగుదల, పారిశుధీకరణ విస్తృత దృష్టిలో ఉంచుకొని మూలధన బడ్జెట్ ప్రణాళిక రూపొందించాలి. అలాగే పబ్లిక్, ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యం, కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలు, రాష్ట్ర అభివృద్ధి ప్రణాళికలో భాగంగా అమలయ్యే పథకాలు, నాభార్, హాట్లీ సాయంతో చేపడుతున్న పనుల గురించి వివరంగా సమర్పించాలి.

కాలుష్యానికి కళ్లెం వేద్దాం

శుక్రవారం విశాఖలో జరిగిన సదస్సులో మాట్లాడుతున్న డి.సి.ఎం పవన్

అధునాతన సాంకేతికతతో వ్యర్థాల నిర్వహణ చేపట్టాలి
 ఉత్తరాంధ్రలోనూ వ్యాపిస్తున్న కాలుష్యం గ్రేడ్ గ్రీన్ వాల్ ప్రాజెక్టులో పాలిశ్రామికవేత్తలు భాగస్వాములవ్వాలి

విశాఖపట్నం, జనవరి 30 ప్రభాతవార్త: కాలుష్యం మన దైనందిన జీవితంలో అంతర్భాగంగా మారిపోయింది. రాష్ట్రం ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందాలంటే కొంత వరకు కాలుష్యాన్ని భరించక తప్పని పరిస్థితి. అయితే కాలుష్యాన్ని పూర్తి స్థాయిలో నివారించలేకపోయినా నిలువరించి నియంత్రించే ప్రయత్నం అయితే జరగాలి. ముఖ్యంగా పారిశుధీకరణలో కాలుష్య నియంత్రణపై ప్రత్యేక శ్రద్ధపెట్టాలి అని రాష్ట్ర ఉప ముఖ్యమంత్రి, అటవీ పర్యావరణ శాఖ మంత్రి పవన్ కర్కాట్ నిర్దేశించారు. పరిశ్రమలు కాలుష్య నియంత్రణ మండలి నిబంధనలను తు.చ. తప్పక పాటించి జీవ వైవిధ్యానికి సహకరించాలని సూచించారు. నూతన సాంకేతికత సాయంతో వ్యర్థాల నిర్వహణ, గాలి నాణ్యత పెంపు తదితర పర్యటన తీసుకోవాలని తెలిపారు. శుక్రవారం సాయంత్రం విశాఖలోని ఓ ప్రైవేటు హోటల్లో కాలుష్య నియంత్రణ మండలి అధ్యక్షులతో పర్యావరణం, కాలుష్య నియంత్రణ అంశంపై విశాఖ

పరిసరాల్లోని పరిశ్రమల యాజమాన్యాలతో సమావేశం అయ్యారు. పోర్టు నుంచి పారిశుధీకరణ వరకు యాజమాన్యాల కాలుష్య నియంత్రణకు తీసుకోవాల్సిన పర్యటనపై దిశానిర్దేశం చేశారు. ఈ సందర్భంగా ప్రవన్ కర్కాట్ మాట్లాడుతూ 'ఉత్తరాంధ్ర తీర ప్రాంతం ఎంత వేగంగా అభివృద్ధి చెందిందో అంత వేగంగా ఇక్కడ గాలి నాణ్యత తగ్గుతూ వచ్చింది. గడవిన రెండేళ్ల కాలంలో పరిస్థితులు కాస్త మెరుగుపడినప్పటికీ పరవాడ పారిశుధీకరణ పరిధిలోని తాడి గ్రామం లాంటి హోట్ల పరిస్థితులు అందోకరి కలిగిస్తున్నాయి. రసాయన పరిశ్రమలు వెదజల్లే కాలుష్యం కారణంగా తాడి గ్రామంలో ఇంటికోకరు చొప్పున క్యాన్సర్ రిజిస్ట్రీ వచ్చిన పక్షి దుస్థితి. చిన్నారుల్లో పర్యవ్యాధులు, మహిళల్లో గర్భస్రావాలు, ఊపిరితిత్తుల వ్యాధులు ఉండటం ప్రధాన కారణం అయిపోయాయి. అలాగే విశాఖ పోర్టు కాలుష్యం కూడా పరిసర గ్రామాల ప్రజల ఆరోగ్యంపై దాడి >>2

హోంగార్లు ఆస్తులు కోటాను కోట్లు!

ఎసిజి తనిఖీల్లో బట్టబయలు

విజయనగరం, విశాఖలో అధికారుల సోదాలు
 విజయనగరం, జనవరి 30 ప్రభాతవార్త: పోలీసు శాఖలో ఆయన సాధారణ ఉద్యోగి. కనీసం కానిస్టేబుల్ కూడా కాదు. అంతకన్నా దిగువ ర్యాంకు ఉన్న హోంగార్లు మాత్రమే. కానీ ఏసీఐలో ఉద్యోగం ఆయన అవినీతి ఆరోపనలకు ఊపిరి పోసింది. అవినీతి అధికారుల ఆచూకీ తెలుసుకోని వారి నిగ్గు తేల్చే అవినీతి నిరోధక శాఖలో ఆయన హోంగార్లుగా >>2

గ్రూప్-1 తుది ఫలితాలు

87 నియామకాల జాబితా ప్రకటించిన ఎపిపీఎస్సీ

విజయవాడ, జనవరి 30 ప్రభాతవార్త: ఏపీగ్రూప్-1 తుది ఎంపిక జాబితాను ఎట్టకేలకు ఏపీపీఎస్సీ విడుదల చేసింది. 87 గ్రూప్-1 ఉద్యోగాల నియామకాల కోసం ఎంపికైన అభ్యర్థుల జాబితాను ప్రకటించింది. వివిధ కేటగిరీల్లో పోస్టులకు ప్రాథమికంగా ఎంపిక చేసిన వారి హాల్ టికెట్ నంబర్లతో కూడిన జాబితాతోపాటు ఈ ఉద్యోగాల భర్తీ సంబంధించిన ఇతర వివరాలను అధికారులు వెబ్సైట్లో పొందుపరిచారు. రిజర్వేషన్ లోఫర్ కేసులో స్నే లేకపోవడం, న్యాయస్థానం ఆదేశాలకు లోబడి ఫలితాలు వెల్లడించేందుకు హైకోర్టు అనుమతించడంతో ఈ ఫలితాలను అధికారులు ప్రకటించారు.
ఎంపిక జాబితా కోసం కీక్ చేయండి
 గ్రూప్-1 పోస్టుల భర్తీకి ఏపీపీఎస్సీ 2023 డిసెంబరు 8న ప్రకటించిన విడుదల చేయగా 2024 మార్చి 17న ఫ్రీలిమ్స్ నిర్వహించింది. 2025 మేలో మెయిన్స్ నిర్వహించింది. జూన్ లో ఫలితాలు విడుదల చేసింది. జూన్ 23 నుంచి జూలై 15 వరకు ఉంటర్యాయ నిర్వహించి ఎట్టకేలకు నేడే(శుక్రవారం) రాత్రి తుది ఎంపిక జాబితాను వెలువరించింది.
గ్రూప్-2 పరీక్షల తుది ఎంపిక జాబితా
 గ్రూప్-2 పరీక్షల తుది ఎంపిక జాబితా (ఫైనల్ సెలెక్షన్ లిస్ట్)ను ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ మంగళవారం(27/12/2026) రాత్రి పొద్దుపోయాక విడుదల చేసింది. మొత్తం 915 ఉద్యోగాలకు నోటిఫికేషన్ జారీ చేయగా, ప్రస్తుతం 891 పోస్టులకు ఎంపికైన అభ్యర్థుల జాబితాను వెల్లడించింది. గ్రూప్-2లో క్రీడా కోటాకు సంబంధించి రెండు పోస్టులను రిజర్వ్ చేయాలని గతంలో హైకోర్టు ఆదేశాలు ఇచ్చినందున న్యాయస్థానాన్ని ఆశ్రయించిన అభ్యర్థులు ఇచ్చిన ఇచ్చికాల మేరకు ఎక్సైజ్ ఎస్సె, లా ఏఎన్ఐఓ, పోస్టులను పక్కన పెట్టింది. ప్రకటించిన 891 పోస్టుల్లో హైకోర్టు తీర్పును అనుసరించి, హోంజింటల్ రిజర్వేషన్ కారణంగా 25 పోస్టుల్లో మార్పులు జరిగి అవశాశముంది. మిగతా 866 పోస్టుల్లో ఏ మార్పులు ఉండదు. ఇంకా ప్రకటించిన 14 పోస్టుల్లో హైకోర్టు తీర్పుతో పక్కన పెట్టిన క్రీడా కోటా పోస్టులు 2 పోస్టులు 7 డివ్యాంగం, 5 రిజర్వేషన్ పోస్టులకు ఆయా కేటగిరీల్లో అభ్యర్థులు లేరు. అయితే గ్రూప్-2లో 905 పోస్టుల భర్తీకి 2023 డిసెంబరు 7న ఏపీపీఎస్సీ ప్రకటించిన జాబితా చేసింది. 2024 ఫిబ్రవరి 25న ఫ్రీలిమ్స్, 2025 ఫిబ్రవరి 23న మెయిన్స్ పరీక్షలు నిర్వహించారు. 2025 ఏప్రిల్ 4న ఫలితాలు వెల్లడించారు. క్రీడా కోటాకు సంబంధించిన కేసు హైకోర్టులో పెండింగ్లో ఉన్నందున అభ్యర్థుల ఎంపిక జాబితా తయారీకి ఇన్నాల్టగా జాప్యం జరిగింది.

మీ బ్యాంక్ ఖాతా పని చేయడం లేదా?

KYC DONE

మీ బ్యాంక్ ఖాతా పని చేయడం లేదా?

బ్యాంక్ ని సంప్రదించండి

ఖాతాని యాక్టివేట్ చేయడానికి మీ కేవల 5 నిమిషాల్లో చేయండి.

- » రెండు సంవత్సరాల పైగా ఏ లావాదేవీ లేకపోతే బ్యాంక్ ఖాతా ఇన్ఆప్టివ్ అయిపోతుంది.
- » మీ కేవల 5 నిమిషాల్లో ఖాతాని యాక్టివేట్ చేయండి.

ఆర్ బీఐ అంటుంది...

విద్యుత్తులు తెలుసుకోండి, జాగ్రత్తగా ఉండండి!

ఆర్ బీఐ అంటుంది...

విద్యుత్తులు తెలుసుకోండి, జాగ్రత్తగా ఉండండి!

మరిన్ని వివరాల కొరకు 1440 కి మీ పిన్ కోడ్ ఇవ్వండి లేదా <https://rbikehtahai.rbi.org.in/ia> సందర్శించండి.

మీ అభిప్రాయం తెలుపుటకు rbikehtahai@rbi.org.in ద్వారా

RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

జనహితానికై జాతి చేయునది భారతీయ రిజర్వ్ బ్యాంక్

అహంకారం అత్యుచితం చేయడమే కాక అనామకునిగా చేయడానికి ముఖ్య కారణమవుతుంది.

-సిసిరి

'సమ భావన' సామరస్యమేనా?

శ్రీవిద్యాలయాల్లో సమానత్వాన్ని ప్రోత్సహించడానికి అన్ని విద్యార్థులకు 'ఈక్విటీ' కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడం తప్పనిసరి చేస్తున్న యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ సరికొత్త నిబంధనలను అమలు చేస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఈ నిబంధనలకు లోబడి కమిటీలు ఏర్పడతే కుల వివక్ష రూపు మాపడం తేలిక అని యుజిసి భావించింది. ఆ నేపథ్యంలోనే సర్వసముతంగా ఉంటుంది ఎలాంటి విద్యార్థి భాగస్వామ్య సమాజాలు లేకుండా ప్రకటించేవారు. కానీ విద్యార్థి సంఘాలు సుఖీకర్తృ కర్మాలు. ఈ నిబంధనలను సవాల్ చేస్తూ దాఖలైన పిటిషన్లపై తాత్కాలిక స్టే మంజూరైంది. ఈ సందర్భంగా న్యాయస్థానం చేసిన వ్యాఖ్యల ఆలోచనచర్యనవే. వ్యాఖ్యలు తీర్పులు గా రాకపోయిన కాలంలో ఉన్న లోతుతుతుల్ని వర్ణించేందుకు మార్గదర్శకాలు అవుతాయి. యుజిసి మార్గదర్శక చేసిన సమానత్వం, సమగ్రత వాతావరణాన్ని ప్రతిబింబింపే పరిస్థితులు ఉండాలని ధర్మాసనం భావిస్తోంది. రోజూనే మేము కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఆదేశాల మేరకు ఇన్ఫర్మేషన్ యుజిసి నిబంధనలు 2012 స్థానంలో కొత్త నిబంధనలు అమల్లోకి తెచ్చింది. కొత్త నిబంధనలలో కులవివక్ష నిర్వహణాన్ని సరైన విధానంలో భావ్యం చెప్పే లేదని కొన్ని వర్గాలు ఆరోపిస్తున్నాయి. ఈ అంశంలో డి.బి.సి, ఎస్సీ, ఎస్టీ విద్యార్థులకు సామాజిక సులభతరం చేయడంలో అభ్యంతరాలు వెల్లడైతాయి. కొన్ని వర్గాలను యుజిసి మినహాయించడం సరైన విధానం కాదని కోర్టులో పిటిషన్లలో వాదించారు. 'ఉన్నత విద్యా సంస్థల్లో సమాజావన అన్న నినాదం బాగానే ఉంది. కానీ ఎక్కడో ఏదో తేడా ఉందని పలు వర్గాలు అభ్యంతరాలు నడచు ఇప్పుడు ఏదో ఓ రూపంలో సుఖీకర్తృకు చేర తాయి. అప్పుడే ఆ నిర్ణయాల్ని లోపాలు తేటతెల్లమవు తాయి. దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల నుంచి వచ్చే విద్యార్థుల సాధారణ ప్రవర్తనను కూడా స్థానిక సంప్రదాయాల నుండి విద్యార్థులకు అవగాహనలేక 'టిజింగ్'కు గురవుతున్నారన్న వార్తలు వింటూనే ఉన్నాం. యుజిసి కొత్త నిబంధనలో రాక్షాగం అంశాన్ని చేర్చకపోవడమూ విమర్శకు గురైంది. ఈ కారణాల వేరేనే సుఖీకర్తృ ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సూర్యకాంత్, జస్టిస్ జోయమూర్తి బాగ్గి ధర్మాసనం 'ఉన్నత విద్యార్థులలో సమానత్వ ప్రోత్సాహకం కమిటీ ఏర్పాటు నిబంధనలు 2026ను నిలిపివేసింది. అవసరం పాత నిబంధనల అమల్లో ఉంటాయి. జనరల్ టీజిగిరి విద్యార్థులకు ఫిర్యాదు చేసే హక్కులేకపోవడం వల్లనే అత్యధిక విద్యార్థులు తమకు కష్టం కలిగితే దిక్కెందు? అన్న వందాన ఆవేదన వ్యక్తం

చేస్తున్నారు. ప్రాంతీయతత్వం కోర్కెగిరి సమానత్వాల తరెత్తుతున్న అంశాలు బయటికి వస్తున్నా వాటిని పరిష్కరించే యోచన యుజిసి నిబంధనల్లో కనబడడం లేదని జస్టిస్ జోయ్ మూర్తి బాగ్గి అభిప్రాయపడ్డారు. 2019లో రోజూనే మేము, పాఠశాల తర్ఫీదు మాత్రం మార్పులు దాఖలు చేసిన 'పిల్లలసందర్భంగా ఎస్సీ అంశాలకు మార్గదర్శకాలను రూపొందించారు. వాటిని మార్పులలో కుల వివక్షను పూర్తిగా నిర్మూలించాలన్న రాజ్యాంగ అభ్యంతరం కోర్కెగిరి సందర్భంగా ఉంది. ఈ విషయంలో సుఖీం ధర్మాసనం జోక్యం చేసుకోవడంపై భారతీయ జనతా పార్టీ, డి.బి.సి, డి.బి.సి, ఎస్సీ పార్టీ నేతలు మార్గం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఇలాంటి అంశాలపై విస్తృత చర్చలు జరగాల్సి ఉంది. కుల వివక్షలేని, కుల రహిత సమాజ సాధన కోసం స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన ఇప్పటికైనా సరైన దిశగా ఆలోచించలేకపోతున్నారని ఆ భావన కలుగుతోందన్న ధర్మాసనం అభిప్రాయం కచ్చితం. కులాంతర వివాహాలు, సర్వమత ప్రార్థనలు, పరమత సమానం వెళ్లి విరుస్తున్న సందర్భాలు రానురాను గోచరిస్తూనే ఉన్నాయి. అయినా 'సమ భావన' సమగ్రతలో సమాజాన్ని తీర్చే ఆలోచనలేకుండా వస్తున్నాయో అర్థంకాదు. సమాజం మారుతున్నప్పుడు నిర్ణయాలు కూడా ఆ దిశగా ఉండాలి. ప్రభావ్యత న్యాయ కోవిదులు, సామాజిక స్పృహిగతులను సమగ్ర అవగాహన ఉన్న నిపుణులు, ఇలా ఇద్దరు, ముగ్గురుతో కమిటీ ఏర్పాటు అత్యంత అవశ్యకం. సమాజం ఎలా ప్రగతి సాధించాలి? దాని కోసం విద్యార్థులలో అనిబంధనలు తమ భవిష్యత్ జీవితంలో ఎలా ఉపయోగపడతాయి. వాటి పర్యవసానాలు ఎలా ఉంటాయి అనే అన్ని అంశాలను వారు లోతుగా అధ్యయనం చేయాల్సి ఉంటుందని ప్రధాన న్యాయమూర్తి సూచించారు. యూనివర్సిటీల్లో 'వివక్ష అనాగే కులానికి అంటగట్టే ఏ విధమైన భాషాస్నేనా సరిచేయాలని ఆ విధమైన ప్రవర్తన తప్పనిసరిగా ఉండాలని విద్యార్థులకోర్కెగిరితోంది. యుజిసి నిబంధనలతో విద్యార్థులలో అలజడి మొదలైంది. కొన్ని సందర్భాల్లో అలజడి, మరికొన్ని అంశాల్లో ఆవేదన, ఇంకొన్ని ఉదంతాల్లో క్రమశిక్షణ పంటి అన్ని అంశాలూ విద్యార్థుల్లో ఉండవే. కానీ ఒక్కసారిగా యుజిసి ఆలోచనలు నిరసనలకు దారితీయకుండా ముందే జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని భాషాస్నేనా సరిచేయాలని ఆ విధమైన ప్రవర్తన వారి హాస్యక వర్గాలను సుఖీకర్తృ వ్యతిరేకిస్తోంది. ఇన్ఫర్మేషన్ డి.బి.సి హాస్యక కలిసి మెలిసి ఉండే వారితో కులవైషమ్యాలు తరెత్తుతాయని ధర్మాసనం కూడా ఆవేదన వ్యక్తం చేయడం విశేషం. 'ఇక్కడ భారతీ భావనను విద్యార్థుల్లో తీసుకోవచ్చే దిశగా నిపుణులు నివేదిక ఉండాలి ప్రజలు కోరుతున్నారు. 'సమభావనకు ఆసలు సిసరైన నిర్వహణానిష్ఠలను పరిస్థితి ఇప్పుడు ధర్మాసనం దృష్టిలోపడడం మంచిదే అయింది.

గాంధీయజమా! బ్రాంధీయజమా?

దశలవారీగా తగ్గిస్తామని వేదలెక్కె ఎన్నో ఉపన్యాసాలు జల్లిన కొందరు నేతలు దశల వారీగా విస్తరించే వేస్తున్నారు. తెలుగు రాష్ట్రాల్లో మంచిదే దొరకని గ్రామాలు ఎన్నో ఉన్నాయి కానీ మధ్యం దొరకని గ్రామాలు లేవనే చెప్పాలి. ఇప్పటికైనా గాంధీ వారసులమని చెప్పాలనే నేతలు ఆలోచించాలి. అవినీతిలో భారతుల పోయి నిస్సజాగా ఉన్న ఎన్నికే శాఖను ప్రక్షాళన చేయాలి. సుకుత ప్రయోజనాలు విడనాడి విశాల దృక్పథంతో ప్రధానంగా జాతి భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొని అడుగులు వేయాలి. అప్పుడే మహాత్ముల్ని మరిచిపోలేదంటూ యేటా తామెంతో ఘనంగా నిర్వహిస్తున్న గాంధీ జయంతి, వర్ధంతలుకు ఒక అర్ధం ఉంటుంది

జనవరి ముప్పై నోడరా జాతికి ముప్పైనాదిరా, కరం చందే నేమండీనా ఈ నిషా బండ్ కాకుండేనా అంటూ ఎంతో ఆవేదనతో అన్నాడో కవి. వాస్తవానికి మధ్య పాన నిషేధం అన్నది మహాత్ముడు భారత ప్రజలకు అందించిన అమృత సందేశం. అలాంటి కాంగ్రెస్ పార్టీయేకాదు స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాల్గొన్న ప్రజాస్వామ్యవాదులెందరో మధ్యపానాన్ని ఈ దేశం నుంచి పారద్రోలాలని నినదించారు. రాజకీయాలకు అతీతంగా మహాత్ముడ్ని అందరూ గౌరవించేవారే, ఆదరించేవారే, ఆరాధించేవారే. ఆయన జయంతలు, వర్ధంతలు క్రమం తప్పకుండా చేసుకుంటూనే ఉన్నాం. ఆయన జల్లిన సందేశాలను పదవేదే వల్లీస్తున్నా ఉంటాం. సిన్న శత్రువారం గాంధీ వర్ధంతి దేశస్వామ్యంగా ఎంతో ఘనంగా నిర్వహించుకున్నాం. ఆయనకు ప్రధాన మంత్రి సరంప్రమాడితోసహా పలు రాష్ట్రాల ముఖ్య మంత్రులు, మంత్రులు, నాయకులు పాల్గొలుకు అతీతంగా అందరూ శ్రద్ధాభక్తులతో నివాళులు అర్పించారు. ఆయన సిద్ధాంతాలను, ఆయన చేసిన ప్రసంగాలను జాతికి జాతికి సందేశాలను మరీ మరీ గుర్తు చేసుకుంటూనే ఉన్నాం. కానీ ఆయన నినదించిన మధ్యపాన నిషేధాన్ని మాత్రం పట్టించుకోకపోగా కేవలం ఆదాయం కోసం మధ్యం సేవించడం అంటూ పాలకులే ప్రోత్సహించడం ఆత్యంత దురదృష్టకరం. మధ్యనిషేధంపై ప్రజలను కూడబెట్టే ఉద్యమం చేసినవారే అధికారంలోకి రాగానే ఏడు దాటాకా తెప్పగలేనిసెట్లు వ్యవహరిస్తున్నారని. మధ్యం అనేది ప్రభుత్వాలకు ప్రధాన ఆదాయాల్లో ఒకటిగా మారింది. ఈ పరిస్థితుల్లో మధ్యనిషేధం విధించడం అన్నది సాధ్యం కాదని ఆర్థిక నిపుణులు వాదన నిజమే కావచ్చు. ఆదాయం కోసం ప్రజల ఆర్థికాన్ని పణంగా పెట్టడం ఎంత వరకు సమజనమో ఆలోచించాలి. మధ్యం వల్ల జరుగుతున్న కష్టనష్టాలను పరిశీలిస్తే ముఖ్యంగా క్షేత్ర స్థాయిలో జరుగు తున్న విషయాలను మనసుపెట్టి చూస్తే ఎంతో విస్తారం వివరాలను పరిస్థితుల్లో కొట్టిపెట్టాలంటూ న్యాయ తెలుసుకొంది. అధికారం నేరాలు మధ్యం మత్తులనే జరుగుతున్నాయి. మానవ సంబంధాలు, మమతాసారంగాలను కూడా మధ్యం తుందిచేస్తున్నది. మొన్న ఆ మధ్య అంధ్రప్రదేశ్లో ఓ కన్ను తండ్రి ఇద్దరు కుమారులను అత్యంత పాపవీకంగా గొంతుకోసి చంపాడు. మధ్యంమత్తులో భర్త పెళ్లి భాధులు భర్తినే లేక ఇద్దరూ పుట్టింటికి వెళ్లిపోతే మధ్యం భార్యను కనితీర్చుకునేందుకు సొంతం చేసుకునే గొంతుకోసి మట్టుపెట్టాడు. మధ్యం తాగేందుకు డబ్బులు అడిగితే ఇద్దరు అల్లినే ఎవరూ కొట్టి చంపిన కొడుకులున్నారు. ఇలాంటి సంఘటనలు జడీపల కాలంలో తరచుగా జరుగుతున్నాయి. మరొక కీరాతకుడు మధ్యం అలవాటు విడిచిపెట్టమని కాళ్ళావేళ్ళా పడిన భార్యను చంపి మూలకట్టి వడేశాడు. వారి ఏకైక కుమార్తె అనాధగా మారిపోయింది. మధ్యం మత్తులో కూతురుపై అపరాధ్యాలుకు పాల్పడిన తండ్రులు క్షేత్రలో మగ్గుతున్నారు. మధ్యం రక్కసికి వేలాది కుటుంబాలు విలద్రమైపోతున్నాయి. ఇక నేరాల సంఖ్య

దామెర్త సాయిబాబు

వివరీతంగా పెరిగిపోతున్నది. మహిళలపై అత్యాచారాలకు, హత్యలకు అంతేలేకుండా పోతున్నది. అధికారం నేరాలలో నిలదొలుకు మధ్యంమత్తులో ఉన్నారే. అంతెందుకు ప్రపంచ రాష్ట్రంగా సంబంధం సృష్టించిన దేశరాజధాని ఢిల్లీలో జరిగిన నిర్భయ కేసులో దోషులందరూ పూర్తిమత్తులో ఉన్నవారే. చాలా ప్రమాదాలకు మూలకారణం ఈ మధ్యంమత్తు అని చెప్పాలి. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్లో కొంతకాలం పూర్తి నిషేధం అమలు చేసిన సమయంలో నేరాలతోపాటు ప్రమాదాలు కూడా తగ్గినట్లు అధికారిక రికార్డుల వెల్లడిస్తున్నాయి. యేటా యేటా పుష్కలం, పచ్చనిమిడి వేల మందికిపైగా ఈ

దంధలతో నిషేధానికి తూట్లు పొడవడం ప్రారంభించారు. మధ్యనిషేధం వల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంతో ఆదాయంలో కోల్పోతుంది దానిని ఎత్తివేయాలనే వాదనను లేవనెత్తారు. అప్పుటికే తెలంగాణ ప్రాంతంలో నిషేధం అమలులో లేకపోవడం, అక్కడ అదాయం ఆకలి దాచావు రూ. యాభైకోట్లు ఉండడంతో ఒకే రాష్ట్రంలో ఒకే దగ్గర నిషేధం, మరొకదగ్గర నిషేధం లేకపోవడం వంటి కారణాలు తగ్గినట్లు అసం తరం 1969 ప్రాంతంలో నిషేధానికి స్వస్తి పలికారు. ఇంతో ఆదాయం అనాడే వంద కోట్లపైకి చేరుకున్నది. అది ఇప్పుడు రెండు తెలుగురాష్ట్రాలలో అర్థం. దెబ్బలే కోట్లకుపెరిగింది. ప్రభుత్వాలకు ప్రధాన ఆదాయంగా మారిపోయింది. ఎన్నికల్లో కూడా ఇది కీలకమైపోయింది. నిరక్షరక వర్ధంతి ఎన్నిమంది వనలు చేసినా, ఎంతడబ్బు వెడజిల్లాలా మధ్యం పంచకపోతే గెలుపు అసాధ్యమనే పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. దీంతో రాజకీయాన్ని శాంతిచేస్తాయికి మధ్యం ఎదిగిపోయింది. 1990 ప్రాంతంలో ప్రధానంగా మహిళలు, మరెందరూ ప్రజాస్వామ్యవాదులు మద్యానికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించారు. ఉద్యమ తీవ్రతను గ్రహించిన అనాటి ముఖ్యమంత్రి కీ. టి. జె. జయభాస్కర్ రెడ్డి 1994 ఏప్రిల్ ఒకటిన రాజు. కానీ అప్పుటికే అరువందల కోట్ల రూపాయల వరకు రాష్ట్ర ఆదాయం కోల్పోతుందని కొందరు అధికారులు గగ్గోలు పెట్టారు. అప్పుడు ప్రతిపక్షంలో ఉంటూ అధికార పీఠాన్ని అధిష్టించేందుకు ఆరాటపడుతున్న తెలుగు దేశం నేత ఎన్టీరామారావు పార్టీకి నిషేధంతో అశీంపింపిలితాలు రావని, సంపూర్ణ మధ్యనిషేధం సరైన మార్గమని అభిప్రాయపడ్డారు. అప్పుటికే ఉద్యమిస్తున్న స్వస్థనిష్ఠులు కొన్ని తెలుగునే గొంతుకోసి పాటు. అప్పటికల్లో ఈ సినాయం తెలుగుదేశం పార్టీకి ఎంతో ఉపయోగపడింది. ముఖ్యంగా గుంటూరు నమ్మి తెలుగు దేశాన్ని అధికారం మోకాటిలో గలిపించారు. వేలాది మంది ప్రజలు ఇక్కడే కార్యకర్తలు, అధికారులు, అలవాదులను సమ క్రంలో హైదరాబాద్ లాల్ అవహూడూర్ స్టేడియంలో ఎన్ని రామారావు ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన అసం తరం సంపూర్ణ మధ్యనిషేధం ప్రకటిస్తూ ఫైలుపై తొలిసారికి వచ్చారు. ఆ రాంత్ కర్ణాటకానికి అదే ప్రభుత్వంమధ్యం అమ్ముకాలకు తెరలేపింది. దశలవారీగా తగ్గిస్తామని వేదకల్పి ఎన్నో ఉపన్యాసాలు జల్లిన కొందరు నేతలు దశల వారీగా నిషేధం చేస్తున్నారు. తెలుగురాష్ట్రాల్లో మంచిదే దొరకని గ్రామాలు ఎన్నో ఉన్నాయి కానీ మధ్యం దొరకని గ్రామాలు లేవనే చెప్పాలి. ఇప్పటికైనా గాంధీ వారసులమని చెప్పాలనే నేతలు ఆలోచించాలి. అవినీతిలో కూరుకు పోయి నిషేధం చేస్తున్నా ఉన్న ఎన్నికే శాఖను ప్రక్షాళన చేయాలి. సుకుత ప్రయోజనాలు విడనాడి విశాల దృక్పథంతో ప్రధానంగా జాతి భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొని అడుగులు వేయాలి. అప్పుడే మహాత్ముల్ని మరిచిపోలేదంటూ యేటా తామెంతో ఘనంగా నిర్వహిస్తున్న గాంధీ జయంతి, వర్ధంతలుకు ఒక అర్ధం ఉంటుంది. ●

భద్రత ముసుగులో నిఘా సామ్రాజ్యం

సాంకేతిక పరిశ్రాసనం విస్తరిస్తున్న కొద్దీ మన జీవితం మరింత సౌకర్యవంతమవుతోంది. ఒక క్లిక్తో సమాచారం, ఒక యూట్యూబ్ సేవలు, ఒక కెమెరాతో భద్రత ఇవ్వడం అనే సమాజానికి గుర్తులు. కానీ ఈ సౌకర్యాల వెనుక దాగి ఉన్న మరో వాస్తవం ఏమిటంటే, వ్యక్తిగత గోప్యత క్రమంగా కనుమరుగవుతుంది ఉంటుంది. 'భద్రత' అనే పదాన్ని ముందు పెట్టి, నిఘా వ్యవస్థలను విస్తరించడం నిజంగా ప్రజల రక్షణ కోసమా? లేక పౌరుల వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛపై దాడినా? అనే ప్రశ్న నేడు ప్రతి ఆలోచన గల పౌరుడిని కలవరపెడుతోంది. ఒకప్పుడు నిఘా అనేది నేరస్థులకు మాత్రమే ఉండేది. నేడు పరిస్థితి మారిపోయింది. సీసీటీవీ, కెమెరాలు, మొబైల్ ఫోన్ ట్రాకింగ్, బయోమెట్రిక్ డేటా, సోషల్ మీడియా పర్యవేక్షణ ఇవన్నీ సామాన్య ప్రజల జీవితాల్లో భాగమయ్యాయి. మనం రోడ్డుపై నడిచినా, బస్సులో ప్రయాణించినా, కార్డులయంలో పని చేసినా, దివంగు మన ఇంట్లో ఉన్నా కూడా ఎవరో ఒకరు గమనిస్తున్నారు అనే ఇంకొందరి ఉన్నారు. ఇది భద్రత అనే పదవేదన. లేక స్వేచ్ఛకు సంకెళ్ళో? ప్రభుత్వాల నిఘా వ్యవస్థలను సమర్థించడానికి ప్రధానంగా చూపే కారణం 'జాతీయ భద్రత'. ఉగ్రవాదం, నేరాలు, సామాజిక అశాంతిని నివారించడానికి నిఘా అవసరమని వాదిస్తారు. నిజమే, కొన్ని సందర్భాల్లో నిఘా వల్ల నేరాలు వెలుగుకోలే వచ్చాయి. దోషులు పట్టుబడ్డారు. కానీ ఈ నిఘా పరిమితులు ఎక్కడ ముగుస్తాయి? ఎవరి అనుమతితో, ఎవరి పర్యవేక్షణలో ఈ

తిప్పిలి శ్రీనివాస్

దేటా సేకరణ జరుగుతోంది? అన్న ప్రశ్నలకు స్పష్టమైన సమాధానాలు చాలాసార్లు కనిపించవు. వ్యక్తిగత గోప్యత అనేది మానవ హక్కులలో ఒక ముఖ్యమైన హక్కు. ఒక వ్యక్తి ఏమి మాట్లాడాలి, ఎవరితో మాట్లాడాలి, ఎక్కడికి వెళ్లాలి, ఏ ఆలోచనలను వ్యక్తపరచాలి ఇవి అతని స్వేచ్ఛకు సంబంధించిన అంశాలు. కానీ నిఘా విస్తరించిన కొద్దీ, ప్రజలు తమ మతాలు, చర్యలను స్వయంగా నియంత్రించే విధించుకుంటున్నారు. ఎన్నెన్నో విలువలను, ఎక్కడైనా రికార్డ్ అవుతుందేమో అనే భయం సమాజంలో నెమ్మదిగా పాపులరైపోతోంది. ఇది ప్రజాస్వామ్యానికి ప్రమాదకరం సంకేతం. డిజిటల్ యుగంలో దేటా అనేది కొత్త సంపదగా మారింది. మన వేలిముద్రలు, కంటి రేడియో వివరాలు, ఫోన్ కాలి రికార్డులు, లోకేషన్ డేటా ఇవన్నీ ఎవరి చేతుల్లో ఉంటున్నాయి? ఈ సమాచారాన్ని భద్రంగా ఉంచుతున్నా

రా? లేక వాణిజ్య ప్రయోజనాల కోసం లేదా రాజకీయ అసంబంధంగా దుర్వినియోగం చేస్తున్నారో అనే అనుమానాలు సహజంగా తరెత్తుతున్నాయి. ఒకసారి దేటా లీక్ అయితే, దాని ప్రభావం వ్యక్తి జీవితాన్ని పూర్తిగా అస్వస్థం చేయగలదు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా అనేక దేశాల్లో నిఘాగోప్యతమధ్య సమతుల్యతపై చర్చ జరుగుతోంది. కొన్నిదేశాలు కఠినమైన దేటా రక్షణ చట్టాలను తీసుకోవచ్చాయి. పౌరుల అనుమతి లేకుండా వారి వ్యక్తిగత సమాచారాన్ని సేకరించడాన్ని నిషేధించాయి. కానీ ఇంకా చాలా దేశాల్లో స్పష్టమైన చట్టాలు లేకపోవడం వల్ల, అధికారం దుర్వినియోగానికి అవకాశం ఏర్పడుతోంది. భద్రత అవసరమే. కానీ ఆ భద్రత ప్రజల హక్కులను హరించేస్తోంది. అది రక్షణకాదు అణచివేత. నిజమైన భద్రత అంటే ప్రజలు భయపడకుండా జీవించగలగడం, తమ అభిప్రాయాలను స్వేచ్ఛగా వ్యక్తపరచగలగడం. నిఘా వ్యవస్థలు పారదర్శకంగా ఉండాలి, ఎప్పటికైనా సమతుల్యతపై చర్చ జరుగుతోంది. అవసరమైతే నిఘా వ్యవస్థలను పారదర్శకంగా ఉండాలి, ఎప్పటికైనా నిఘా వ్యవస్థలను స్పష్టమైన మార్గదర్శకాలు అవసరం. వివరంగా చెప్పాలంటే, భద్రత పేరుతో గోప్యతను త్యాగం చేయడం సులభమే. కానీ ఒకసారి కోల్పోయిన స్వేచ్ఛను తిరిగి పొందడం చాలా కష్టం. కాబట్టి సమాజం మత్తులకు అంశంపై ఆలోచించాల్సి అవసరం ఉంది. భద్రత గోప్యత ఈ రెం డింటి మధ్య సమతుల్యత సాధించినప్పుడే నిజమైన ప్రజాస్వామ్యం నిలబడగలదు. లేకపోతే, నిఘా కళ్ళనీడలో మన స్వేచ్ఛ నెమ్మదిగా మాయమైపోయే ప్రమాదం ఉంది. ●

ఒక్క క్షణం తప్పిదం.. జీవితాంతం విషాదం

ఎస్. కిష్టయ్య

ధోరణి ఎక్కడగా కనిపిస్తోంది. హెల్మెట్, సీట్ బెల్ట్ వాడకం విషయంలో కూడా నిర్లక్ష్యం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. ద్వితీక వాహన ప్రమాదాల్లో మరణించిన వారితో సగటున పైగా హెల్మెట్ ధరించకపోవడం వల్ల తల గాయాలతోనే ప్రాణాలు కోల్పోతున్నారు. నాలుగు వర్షాల వాహనాల్లో సీట్ బెల్ట్ ధరించకపోవడం వల్ల తీవ్ర గాయాలపాలయ్యే వారి సంఖ్య

కూడా అధికంగానే ఉంది. చిన్నపిల్లలను సురక్షితంగా కూర్చోబెట్టే వైట్ సీట్ల సీట్లు వినియోగించకపోవడం వల్ల పిల్లల మరణాలు, గాయాలు పెరుగుతున్నాయి. మానవ తప్పిదంతో పాటు రోడ్డు మర్యాదలను పాటించాలి లోపాలు కూడా ప్రమాదాల దోహదపడుతున్నాయి. దేశవ్యాప్తంగా జరిగిన ప్రమాదాల్లో సుమారు 25 శాతం వరకు రోడ్డు డిజిటల్ లోపాలు, గతలు, తగిన సంకేతాల లేమి, సరైన లైటింగ్ లేకపోవడం వంటి అంశాలు కారణమవుతున్నాయి. ఫ్లావేలు, జాతీయ రహదారులపై గుర్రులను ఖాళీ స్పాట్లు వేలసంఖ్యలో ఉన్నట్లు నివేదికలు సూచిస్తున్నాయి. ఈ ఖాళీస్పాట్లు వద్దే ప్రతి ఏడాది వేలాది ప్రమాదాలు, మదలొంది మరణాలు జరుగుతున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో సరైన రోడ్డు భద్రతా చర్యలు లేకపోవడం వల్ల అక్కడ ప్రమాదం తీవ్రత మరింత ఎక్కువగా ఉంటుంది. వాహనాల సాంకేతిక స్థితి కూడా ఒక ప్రధాన అంశం. సరైన నిర్వహణలేకపోవడం వల్ల డ్రైవ్ ఫెయిల్యూర్, బ్రేకు వేలడం, లైట్లు పనిచేయక పోవడం వంటి

కారణాలతో జరిగిన ప్రమాదాలు గణనీయంగా ఉన్నాయి. వాణిజ్య వాహనాల్లో ఒకవ రోడింగ్ వల్ల జరిగిన ప్రమాదాలు సుమారు 10 శాతం వరకు ఉంటున్నాయి. అవగాహన చెమతున్నాయి. డ్రైవర్లకు సరైన విజ్రాంత లేదాపోవడం వల్ల నిద్రలేమి, అలసట కారణంగా జరిగిన ప్రమాదాలు ముఖ్యంగా రూల్ వేళ్ళతో ఎక్కువగా నమోదవుతున్నాయి. ఈ అసమతుల్యత ప్రమాదాల పెరుగుదలకు దారితీసింది. ప్రమాదాల తర్వాత పరిస్థితులు మరింత భాదాకరంగా ఉంటాయి. గణాంకాల ప్రకారం రోడ్డు ప్రమాదాల్లో మరణించే వారితో సుమారు 30 శాతం మంది సరైన సమయంలో వైద్యం అందకపోవడం వల్ల ప్రాణాలు కోల్పోతున్నారు. గోల్డెన్ ఎబర్లో చికిత్స అందితే ప్రాణాలు దక్కే అవకాశమున్న అనేక కేసులు అలసట వల్ల మృత్యువరకు పడుతున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో గ్రామాల కేంద్రాలకు దూరంగా, అబులిస్సా సేవల అలసట ఈ పరిస్థితిని మరింత తీవ్రం చేస్తున్నాయి. రోడ్డు ప్రమాదాలపై దేశానికి జరిగిన అధికనష్టం కూడా అవగాహన

అధికారిని నిలుపుకోలేనివారు వేరొకరిపై అధికారం చూపడం భావ్యం కాదు.

అస్సాదీవైర్

విజయవంతుల్ని చేస్తుంది. సామాన్యుడిని ఆశ్చర్యపరుస్తుంది. అవివేకించి అపాంధామిగా మారుస్తుంది.

స్వామి వివేకానంద

ప్రజావాక్కు

మానవత్వాన్ని చూపుదాం
 గూడు లేని అభాగ్యులు పుటవేతలపై ఆకలి, చలి, నిరాశలతో ప్రతిరోజూ బోధించుతూ జీవిస్తామని గడుపుతున్నారు. వారికి అన్నం పెట్టేందుకు కొందరు దాతలు ముందుకు వచ్చిపాపనాశనాన్ని చూపాలని, అది సరిపోయేంతవరకు సమాజంలోని ప్రతిఒక్కరూ మనవంతులైపోతమని గుర్తించి చిన్న సహాయమైనా చేయాలనిపాల్సింది. ఒక్కప్పుడు అన్నం, ఒక మాట ధైర్యం, కొంచెం సానుభూతి కూడా వారి జీవితాల్లో ఆశను నింపగలదు. మనకు మిగిలిపోయే వారిని సానుభూతి వుదా చేయకుండా అవసరమైన వారికి చంపితే, వారి కళ్ళలో చిరునవ్వు వెలుగుతుంది. మనందరం కలిసిమీం దుకు వస్తే, గూడు లేని వారి బాధను కొంతగా తగ్గించి, మానవత్వంతో నిండిన సమాజాన్ని నిర్మించగలుగుతాం.

స్టార్లమ్ వ్యవస్థకు కొత్త దిశ
 ప్రభుత్వ ప్రధాన పాఠశాలకొత్తల్ని ప్రోత్సాహక కార్యక్రమం పడేళ్ల మైలురాయిని వేరుకున్న ఈ సమయంలో, భారతదేశంలోని సూతన వ్యాపార వ్యవస్థను తిరిగి పరిశీలించాల్సి అవసరం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. 2016లో కొన్ని వందల సూతన సంస్థలతో మొదలైన ఈ ప్రయాణం, నేడు లక్షల సంఖ్యలో సూతన వ్యాపార యత్నాలకు విస్తరించింది. ఈ వ్యవస్థ కొద్దిగా ఉపాధి అవకాశాలను సృష్టించి, ప్రపంచంలో అగ్రగణ్య స్థానాన్ని సంపాదించింది. ఇది గర్వకారణమే అయినా, ఈ విషయంలోనే తృప్తిపడి నిలిచిపోవడం భవిష్యత్తుకు హానికరమవుతుంది. ఇప్పటివరకు భారత సూతన వ్యాపారాల ఎదుగుదల ప్రధానంగా ప్రజల దైనందిన అవసరాలకు సంబంధించిన సేవలపైనే ఆధారపడింది.

రోడ్డు ప్రమాదాలను అరికట్టాలి
 తెలుగు రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాల ప్రయోజనాల రక్షణకై వోరప తీసుకుని ప్రభుత్వం, ప్రైవేటు వాహనాలను నిరంతరము పర్యవేక్షిస్తూ నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న వాహనాలపై చర్యలు తీసుకుని ఫిట్నెస్ లేని వాహనాలు రోడ్డుపైకి రాకుండా చూడాలి. ఈ మధ్య రోడ్డు ప్రమాదాలు తరచుగా జరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వాల రోడ్డు ప్రమాదాల పునరావృతం కాకుండా అధికారులు అప్రమత్తమై పుట్టివుచ్చు తనిఖీలు చేపడాలి. ట్రాఫిక్ నియమ నిబంధనలను అతిక్రమిస్తున్న ప్రైవేటు ట్రావెల్లర్ల యాజమాన్యాలను కఠినంగా శిక్షించాలి. ప్రభుత్వాలను సురక్షిత రహదారిలో రోడ్ల మరమ్మత్తులు చేపడుతూ రోడ్డు ప్రమాదాల నివారణకు కృషి చేయాలి.

ఉపాధి హామీ స్కూల్ పాఠశాల
 సామాజికవేద విధానం అవలంబించే నేటి ప్రపంచంలో మక్కా నిలా తీసుకొచ్చిన ఉపాధి హామీ స్కూల్ పాఠశాల అంటే తెలంగాణ లాంటి రాష్ట్రాలు దుర్భరం అవుతున్న మీద దృష్టి పెట్టాలి. పండ్ల తోటలు మీద దృష్టిపెట్టాలి. తెలంగాణలో పండ్ల తోటల వృద్ధి, కురగాయల తోటలు అభివృద్ధి చేయాలి. అప్పుడే నిజమైన అభివృద్ధి సాధ్యమవుతుంది. ఎలక్షన్ తోని అయితే ఉపాధి హామీ ప్రవేశ పెట్టబడదంటే ఆ లక్ష్యం తోని. ఇప్పుడు రాష్ట్రాలు చేయాల్సింది ఏమిటి సంక్షేమం పేరుతో అప్పులు తెచ్చి పప్పు బెల్లంలాగా పంచకుండా 40 శాతం నిధులు కేటాయింపి పంపించడం అయిన ఉపాధి హామీ తెలంగాణలో సాధ్యం అని చూపాలి. ఇలా చేయడం వల్ల రైతులు లేదా కూలీలు జీవన ప్రమాణ స్థాయిలు పెంచవచ్చు.

- కె. నాగరాజు, నల్గొండ జిల్లా

టీచింగ్ సిబ్బంది అవసరం

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్న కఠిన గోడెల్లో ఉన్న ఎన్నో సైనిక్స్, వరంగల్ జిల్లాలో ఉన్న ఎన్నో సైనిక్స్ నిర్మాణం విద్యార్థుల సంఖ్యకు అనుగుణంగా ఎక్కువ సిబ్బంది ఉండాలి. అన్ని టీచింగ్ సెక్షన్లలో తోచుకుంటూ జనరల్ నాల్గో, కరెంటు అఫ్ఫైర్, పోటీ పరీక్షల అధికారి సామాజిక విషయాలపై అవగాహన కల్పించడానికి మిగిలు టీచింగ్ సిబ్బందిని ఉపయోగించాలి. శ్రీదలకు ఫిజికల్ డైరెక్టర్, టీచింగ్ కోసం తప్పనిసరిగా టీచింగ్ సిబ్బంది ఉండే విధంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి.

- రామకృష్ణ, జనగాం

అధిక, సామాజిక, రాజకీయ విశ్లేషణకర్త రచనలకు పంపిగరు రచయితలు మాకు పంపి వ్యాసాలు ఇతర పత్రికలకు కూడా పంపడం సరైన విధానం కాదు. సహకారిస్తారని ఆశిస్తాం. - ఎడిటర్

(e-mail: editpage@vaartha.com)

